Full Marks - 80

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks Answer *all* questions selecting either $\{(a),(b)\}$ or $\{(c),(d)\}$ from each question

- a) Discuss the views of Manu regarding the relationship between the Hindu castes and social laws.
   ହିନ୍ଦୁ କାତି ଓ ସାମାଜିକ ଆଇନ୍ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କକୁ ନେଇ ମନୁ ଦେଇଥିବା ମନ୍ତବ୍ୟକୁ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short answers on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
    - i) What is Manusmriti ? ମନୁସ୍କୃତିର ଅର୍ଥ ।
    - ii) Political thought of Manu ମନୁଙ୍କର ରାକନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ।

OR

c) Discuss the socio-economic and political ideas of Vedvyasa as mentioned in Shantiparva. 12 ଶାନ୍ତି ପର୍ବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ବେଦବ୍ୟାସଙ୍କର ସାମାକିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ଏବଂ ରାଳନୈତିକ ମତକୁ ଆଲୋଚନା କର ।

- d) Write short answers on the following: 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
  - i) What is Rajadharma ? ରାଜାଧର୍ମ କ'ଣ ?
  - ii) Importance of Shantiparva. ଶାନ୍ତିପର୍ବର ତାପୂର୍ଯ୍ୟ ।
- - b) Write short answers on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
    - i) Difference between Buddha and Bodhisattva ବୁଦ୍ଧ ଏବଂ ବୋଧିସତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ
    - ii) Four Noble Truths of Buddha ବୁଦ୍ଧଙ୍କର ଚାରିଟି ମହାନ୍ ସତ୍ୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- c) Discuss the basic principles of Buddhism. 12 ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମର ମୌଳିକ ନୀତି ଆଦର୍ଶକୁ ଆଲୋଚନା କର ।
  - d) Write short answers on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
    - i) Buddha and Enlightenment ବୁଦ୍ଧ ଓ ଜ୍ଞାନାଲୋକ ପ୍ରାସ୍ତି ।

[3]

- ii) Give a short life history of Buddha. ବୁଦ୍ଧଙ୍କର କୀବନୀ ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଅଲୋକପାତ କର ।
- 3. a) Discuss Kautilya's Saptanga Theory of State. 12 କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ମତରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର 'ସପ୍ତାଙ୍ଗ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ' ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ତଣୀ ଲେଖ :
    - i) Importance of Arthasastra ଅର୍ଥଶାସ୍ତର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ
    - ii) Views of Kautilya on Monarch ଶାସନକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଉପରେ କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କର ମତ ।

- c) Discuss the contributions of Kautilya towards Indian Politics and Administration. 12 ଭାରତୀୟ ରାଜନୀତି ଓ ପ୍ରଶାସନ ପ୍ରତି ଥିବା କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ଅବଦାନକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।
- d) Write short answers on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
  - i) Views of Kautilya on Council of Ministers ମନ୍ତିମଣ୍ଡଳ ଉପରେ କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କର ମତ
  - ii) Views of Kautilya on Punishment ରାଜଦଣ ଉପରେ କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କର ମତ ।

- 4. a) Discuss the views of Barani on Ideal Polity. 12 ଆଦର୍ଶଗତ ରାଜନୀତି ଉପରେ ବାରଣୀଙ୍କ ମତ ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
    - i) Barani and Indian Politics ବାରଣୀ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ରାଜନୀତି
    - ii) Views of Barani on Justice ନ୍ୟାୟ ଉପରେ ବାରଣୀଙ୍କ ମତ ।

- c) What are the views of Abul Fazal on Monarchical System? 12 ଅଧିରାଜ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଅବୁଲ୍ ଫାଜଲଙ୍କ ମତ ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
  - i) Political Ideas of Abul Fazal ଅବୁଲ୍ ଫାଜଲଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା
  - ii) Who was Abul Fazal ? ଅବୁଲ୍ ଫାଜଲଙ୍କ ପରିଚୟ କ'ଣ ?

Full Marks - 80

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks Answer *all* questions selecting either $\{(a),(b)\}$ or $\{(c),(d)\}$ from each question

- 1. a) Write a note on Greek Political Philosophy. 12 ଗ୍ରୀକ୍ ରାଜନୈତିକ ଦର୍ଶନ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Greek language ଗ୍ରୀକ୍ ଭାଷା
    - ii) Philosophy of Socrates ସକ୍ରେଟିସ୍କ ଦର୍ଶନ ।

OR

c) What is Political? Write a note on Textual Approach. 12 ରାଜନୈତିକ କାହାକୁ କୁହାଯାଏ ? ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।

- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
  - i) Dogmatism ii) Fundamentalism ସିଦ୍ଧାନ୍ତବାଦୀ ତତ୍ତ୍ୱ ମୂଳତତ୍ତ୍ୱବାଦ ।
- 2. a) Writa a critical analysis on Platonic Philosopher King/Queen. 12 ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ଦାର୍ଶନିକ ରାଜା/ରାଣୀ ଦର୍ଶନ ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ଟଣୀ ଲେଖ :
    - i) Theory of Education ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ନୀତି
    - ii) Justice as Non-interference ହଞ୍ଜେପ ନ କରିବା ନ୍ୟାୟ ।

- c) Critically analyse Aristotle's nature of State: 12 ରାଷ୍ଟ୍ରର ଗୁଣାତ୍ପକ ତତ୍ତ୍ୱ ଉପରେ ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ ବିଚାରଧାରାର ବିଶ୍ଳେଷଣ କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
  - i) Theory of Citizenship ନାଗରିକତ୍ୱ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

- ii) Theory of Slavery କୀତଦାସ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ।
- 3. a) Write a note on Machiavellean Method. 12 ମାକିଆଭେଲିଙ୍କ ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Classification of Government ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶ୍ରେଶୀ ବିଭାଗ
    - ii) Features of Aristocracy ଅଭିକାତତନ୍ତ୍ରର ବୈଶିଷ୍ୟ ।

- c) Critically analyse Machiavellean theory of separation between Politics and Ethics. ରାଜନୀତି ଓ ନୀତିଶାସ୍ତର ପ୍ରଭେଦ ବିଷୟରେ ମାକିଆଭେଲିଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Theory of state craft ରାଷ୍ଟ୍ରନୀତି
    - ii) Machiavelli as first modern thinker ମାକିଆଭେଲି ପ୍ରଥମ ଆଧୁନିକ ଦାର୍ଶନିକ ।

- 4. a) Write an essay on Hobbes' theory of Leviathan. 12 ହବ୍ସଙ୍କ ଲେଭିଆଥାନ୍ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
    - i) State of nature by Hobbes ହବ୍ସଙ୍କ ପ୍ରାକ୍ ରାଜନୈତିକ ଅବ୍ୟା
    - ii) Individualism by Hobbes ହବ୍ସଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିବାଦ ।

- c) Write a note on Locke's theory of Natural Rights. 12 ଲକ୍ଙ୍କ ପ୍ରାକୃତିକ ଅଧିକାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Human nature by Locke ଲକ୍ଙ୍କ ମାନବିକ ପ୍ରକୃତି
  - ii) Justification of Property ସଂପତ୍ତି ଅଧିକାରର ଯଥାର୍ଥତା ।

Full Marks - 80
Time - 3 hours
The figures in the right-hand margin indicate marks
Answer *all* questions

- 1. a) What are the three Generations of Human Rights? 12 ମାନବିକ ଅଧିକାରର ତ୍ରି-ଉତ୍ପାଦନ ଉପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
  - b) Write short answer on the following : 4×2 ନିମୁଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
    - i) Meaning of Human Rights ମାନବିକ ଅଧିକାରର ଅର୍ଥ
    - ii) Do you think Human Rights are violated ? ମାନବିକ ଅଧିକାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଉପରେ ମତାମତ ।

- c) Discuss the main characteristics of Human Rights. 12 ମାନବିକ ଅଧିକାରର ମୁଖ୍ୟତ ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷଣ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short answer on the following : 4×2 ନିମ୍ବଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
  - i) Types of Rights ଅଧିକାରର ପ୍ରକାର ଭେଦ

- ii) Do you think there is difference between Human Rights and Fundamental Rights ? ମାନବିକ ଅଧିକାର ଓ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ।
- a) Analyse the importance of Universal Declaration of Human Rights.
   ମାନବିକ ଅଧିକାରର ସାର୍ବଭୌମ ଘୋଷଣାର ଗୁରୁତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
  - b) Write short answer on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
    - i) Purpose of Universal Declaration of Human Rights. ମାନବିକ ଅଧିକାରର ସାର୍ବଭୌମ ଘୋଷଣାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
    - ii) When do we celebrate Human Rights Day and why? ମାନବିକ ଅଧିକାର ଦିବସ କେବେ ଓ କାହିଁକି ପାଳନ କରାଯାଏ।

- c) Discuss about the various Fundamental Rights as guaranteed by the Indian Constitution. 12 ଭାରତୀୟ ସୟିଧାନରେ ବର୍ଷିତ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short answer on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
  - i) Rights and the constitution of South Africa ଅଧିକାର ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ସମ୍ବିଧାନ

- ii) Violations of Human Rights in South Africa ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ମାନବିକ ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଙ୍ଗନ ।
- 3. a) Discuss the issues relating to Terrorism in India. 12 ଭାରତରେ ଆତଙ୍କବାଦ ସମସ୍ୟା ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short answer on the following: 4×2 ନିମ୍ବଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
    - i) Torture and USA ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା
    - ii) Terrorism and USA ଆତଙ୍କବାଦ ଏବଂ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ।

- c) Discuss the impact of Surveillance and Censorship on Human Rights in India. 12 ଭାରତରେ ମାନବିକ ଅଧିକାର ଉପରେ ସତର୍କ ନଜର ଓ ଦୋଷ ବିଚାରଣର ପ୍ରଭାବ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short answer on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
  - i) Censorship and China ଚୀନ ଏବଂ ଦୋଷବିଚାରଣ

- ii) Minorities and USA ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଓ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ।
- 4. a) Discuss the relationship between Gender and violence in India. 12 ଭାରତରେ ଲିଙ୍ଗ ଓ ହିଂସା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short answer on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
    - i) Gender violence in Pakistan ପାକିଷ୍ଥାନରେ ଲିଙ୍ଗଗତ ହିଂସା
    - ii) Caste and Indian Politics ଜାତି ଓ ଭାରତୀୟ ରାଜନୀତି ।

- c) Discuss the issues related to Race in South Africa. 12 ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ଥିବା ବର୍ଷ୍ଣଗତ ସମସ୍ୟା ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short answer on the following: 4×2 ନିମ୍ବଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
  - i) Land Issues and India ଭାରତ ଓ କମିକମା ସମସ୍ୟା
  - ii) Adivasis and India

Full Marks - 80

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks
Answer *all* questions

- 1. a) Discuss the role of state in the process of Planning in India.
   ଯୋଜନା ପରିକଳ୍ପନା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଭୂମିକା ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମୁଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
    - i) Niti Ayog ନୀତି ଆୟୋଗ
    - ii) Planning Commission ଯୋଜନା କମିଶନ ।

OR

c) Define liberalisation. What are the steps taken under it in Indian economy. 12 ଜଦାରୀକରଣ ଜ'ଣ ? ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିରେ କି କି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।

Write short notes on the following: d) 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ : LPG 1) ଉଦାରୀକରଣ, ଘରୋଇକରଣ ଓ ଜଗତୀକରଣ ii) SAP ଢାଞାଗତ ସମଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ମ । 2. a) What is Mixed Economy? What are its features? 12 ମିଶ ଅର୍ଥନୀତି କ'ଣ ? ଏହାର ଉପାଦାନ ବର୍ଣ୍ଣନା କର । Write short notes on the following: b) 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ : Privatisation 1) ii) PPP ଘରୋଇକରଣ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଘରୋଇ ସହବନ୍ଧନ । OR What is Labour? What is the difference between c) organised and unorganised labour. 12 ଶ୍ମ କ'ଣ ? ସଂଗଠିତ ଓ ଅସଂଗଠିତ ଶ୍ରମର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ । Write short notes on the following: d) 4×2 ନିମୁଲିଖ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :

ii) Elite Class

ସଂଭାନ୍ତ ଶେଶୀ ।

Middle Class

ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଶେଣୀ

i)

- 3. a) What is Green Revolution? What are its characteristics?
   ସବୁଳ ବିପୁବ କ'ଣ? ଏହାର ବୈଶିଷ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Land Reforms ଜମିଜମା ସଂସ୍କାର
    - ii) Land issues in India ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ୟା ଯାହା ଭାରତରେ ଅଛି ।

- c) Discuss the issues of Agrarian Crisis since 1990. 12 ୧୯୯୦ ପରବର୍ତ୍ତୀ କୃଷି ସୟନ୍ଧୀୟ ସୟକ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଙ୍କଟ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Farmer Suicide ବାଷୀ ଆତ୍ମହତ୍ୟା
  - ii) Globalisation and agrarian issues ଜଗତୀକରଣ ଓ କୃଷି ସଂଙ୍କଟ ।

4.	a)	Write an essay on women's movement in India.
		ା ବାରତରେ ନାରୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କର ।
		मा अध्यामा अध्ययका याचमाताचाचा चाका वाका वाका वाका वाका वाका वाका
	b)	Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :

- i) Maoist issue ମାଓବାଦୀ ଆହୋଳନ
- ii) Civil Rights Movement ନାଗରିକ ଅଧିକାର ଆନ୍ଦୋଳନ ।

- c) Write an essay on Dalit Movement in India. 12 ଭାରତରେ ଦଳିତ ଆନ୍ଦୋଳନର ତର୍ଜମା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Peasant Movement ଚାଷୀ ଆହୋଳନ
  - ii) Tribal Movement କନକାତି ଆନ୍ଦୋଳନ ।

Full Marks - 80 Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks
Answer *all* questions

- 1. a) Write an essay on Human Rights. 12 ମାନବୀୟ ଅଧିକାର ସଂପର୍କରେ ଏକ ନିବନ୍ଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।
  - b) Write short notes on the following: 4 × 2 ନିମୁଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
    - i) Political Rights ରାକନୈତିକ ଅଧିକାର
    - ii) Social and Cultural Rights. ସାମାଳିକ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅଧିକାର ।

- c) Explain three Generations of Human Rights. 12 ମାନବୀୟ ଅଧିକାରର ତିନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବୁଝାଇ ଲେଖ ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
  - i) Economic Rights ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଧିକାର

- ii) Human Rights and Fundament Rights. ମାନବୀୟ ଅଧିକାର ଏବଂ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ।
- 2. a) Write a critical note on Universal Declaration of Human Rights. 12 ସାର୍ବିଜନୀନ ମାନବୀୟ ଅଧିକାର ଘୋଷଣାପତ୍ର ସଂପର୍କରେ ଏକ ସାମଲୋଚନାମୂଳକ ଟିପ୍ସଣୀ ପ୍ରଦାନ କର ।
  - b) Write short notes on the following: 4 × 2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
    - i) Rights in Constitution of South Africa. ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ସମ୍ବିଧାନର ଅଧିକାର
    - ii) Right to life. କୀବନଧାରଣର ଅଧିକାର ।

- c) Discuss the types of Rights as provided in the Constitution of South Africa. 12 ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ସନ୍ଧିଧାନରେ ବର୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ଅଧିକାରର ପ୍ରକାର ଭେଦ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
  - i) Human Rights day ମାନବୀୟ ଅଧିକାର ଦିବସ

- ii) Universal Declaration of Human Rights. ସାର୍ବଜନୀନ ମାନବୀୟ ଅଧିକାର ଘୋଷ୍ଟଣା ପତ୍ର ।
- 3. a) Define torture and discuss the issue of torture and Human Rights violation in India. 12 ଅତ୍ୟାଚାରର ସଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କର ଏବଂ ଭାରତରେ ମାନବୀୟ ଅଧିକାର ଉଲ୍ଲଂଘନ ହିସାବରେ ଅତ୍ୟାଚାରର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following: 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ:
    - i) Censorship in China ଚୀନ୍ୟ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ
    - ii) Treatment of Minorities in USA.. ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକୀୟ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଆଚରଣ ।

- c) Are the Minorities secured in India? Discuss the legal and constitutional provisions for security of minorities in India. 12 ଭାରତରେ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଗୋଷୀ ସୁରକ୍ଷିତ କି ? ସଂଖ୍ୟାଲଘୁମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ନିମିଭ ଆଇନଗତ ଏବଂ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
  - d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ମଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
    - i) Surveillance in China ଚୀନ୍ର ସଂନିରୀକ୍ଷଣ

ii)	Terrorism in India.		
٠	ଭାରତରେ ଆତଙ୍କବାଦ ।		

- 4. a) Discuss caste related issues in India. 12 ଭାରତରେ କାତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Problem of race in South Africa. ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ବର୍ଣ୍ଣବୈଷମ୍ୟ ସମସ୍ୟା
    - ii) Gender violence in Pakistan. ପାକିସ୍ଥାନର ଲିଙ୍ଗୀୟ ହିଂସା ।

- c) Discuss the problems of Adivasis in India. 12 ଭାରତରେ ଆଦିବସୀମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟା ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମୁଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Land question of aboriginals in Australia. ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆର ଆଦିମ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କର ଭୂମିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ
  - ii) Gender violence in India. ଭାରତରେ ଲିଙ୍ଗୀୟ ହିଂସା ।

Full Marks - 80

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks
Answer *all* questions

- a) Discuss the aims of Five Year Plan of India ? 12
   ଭାରତର ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋକନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4 × 2
     ନିମ୍ବଲିଖତ ଗଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ଟ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) National Development Council ଜାତୀୟ ବିକାଶ ପରିଷଦ
    - ii) Bombay plan. ବୟେ ଯୋଜନା ।

- c) Discuss the success and failures of Economic reforms. 12 ଆର୍ଥିକ ସଂସ୍କାରର ସଫଳତା ଏବଂ ବିଫଳତା ଆଲୋଚନା କର
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ସଣୀ ଲେଖ :
  - i) New Economic policy ନୂତନ ଆର୍ଥିକ ନୀତି

- ii) Elements of Liberalisation. ଉଦାରୀକରଣର ଉପାଦାନ ।
- 2. a) Discuss the various problems of privatisation. 12 ଘରୋଇ ଉଦ୍ୟୋଗର ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।

 4×2

- b) Write short notes on the following : ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
  - i) Mixed Economy ମିଶ୍ର ଅର୍ଥନୀତି
  - ii) Child Labour.

ବାଳ ଶ୍ରମିକ ।

- c) Discuss the development of Indian new middle class? 12 ଭାରତରେ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀ ଧାରଣାର ବିକାଶକୁ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Indian Labour Law ଭାରତରେ ଶ୍ରମିକ ଆଇନ
  - ii) Disinvestment. ପଞ୍ଜି ପୃତ୍ୟାହାର ।

- 3. a) Discuss the effects of Green Revolution ? 12 ସବୁଳ ବିପ୍ଲବର ପ୍ରଭାବ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following: 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Green Revolution ସବୁଜ ବିପ୍ଲବ
    - ii) Objectives of Land Reforms. ଭୂସଂସ୍କାରର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

- c) What is Land Reforms? Discuss the needs of Land Reforms? 12 ଭୂ-ସଂସ୍କାର କ'ଣ? ଭୂ-ସଂସ୍କାରର ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
  - d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Mahalwary system ମହଲ୍ୟାରୀ ପ୍ରଥା
    - ii) Features of Green Revolution. ସବୁଜ ବିପ୍ଲବର ବୈଶିଷ୍ୟ ।

- 4. a) What is Tribal Movement ? Discuss the types of tribal movements ? 12 କନକାତି ଆନ୍ଦୋଳନ କ'ଣ ? ଏହାର ପ୍ରକାରଭେଦ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ଟ ଟିସ୍ମଣୀ ଲେଖ :
    - i) Dalit movement ଦଳିତ ଆନ୍ଦୋଳନ
    - ii) Women Reservation Bill. ମହିଳା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଲ୍ ।

- c) Write a essay on Maoist Movement in India. 12 ଭାରତରେ ମାଓବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନର ତର୍ଜିମା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Needs of Civil Rights Movement ନାଗରିକ ଅଧିକାର ଆନ୍ଦୋଳନର ଆବଶ୍ୟକତା
  - ii) Peasant Movement. କୃଷକ ଆନ୍ଦୋଳନ ।

Full Marks - 80

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions

- a) Explain the aims of the Interpretation?
   ପାଠ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Influence of Republic ରିପବ୍ଲିକର ପ୍ରଭାବ
    - ii) Greek city states. ଗ୍ରୀକ ନଗର ରାଜ୍ୟ ।

OR

c) Discuss the features of ancient Greek political philosophy? 12 ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରୀକ ରାଜନୈତିକ ଦର୍ଶନର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।

- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Hypothetico deductive method ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅବରୋହ ପଦ୍ଧତି
  - ii) Plato's Republic. ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ରିପବିକ୍ ।
- 2. a) Discuss the Plato's concept of Ideal State ? 12 ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ଆଦର୍ଶି ରାଷ୍ଟ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Aristotle views on Slavery ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ କ୍ରୀତଦାସ ପ୍ରଥା
    - ii) Aristotle's views on citizenship. ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ ନାଗରିକତା ତତ୍ତ୍ୱ ।

- c) Discuss the Aristotle theory of revolution ? 12 ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ ବିପ୍ଲବତତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କିରେ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Plato's views on justice ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ନ୍ୟାୟ ତତ୍ତ୍ୱ
  - ii) Plato's views on Communism. ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ସାମ୍ୟବାଦ ।

3.	a)	Explain Machiavell	li as the	harbrir	nger of	Modern
		age?				12
		ମାକିଆଭେଲିଙ୍କୁ ନୂତନ	ଯୁଗର	ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ	ବୋଲି	କୁହାଯାଏ
		ବର୍ତ୍ତନା କର ।				

- b) Write short notes on the following: 4 × 2
   ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Machiavelli on Religion ମାକିଆଭେଲିଙ୍କ ଧର୍ମ
  - ii) Machiavell on Morality. ମାକିଆଭେଲିଙ୍କ ନୈତିକତା ।

- c) Discuss the Machiavelli views on republicanism? 12 ମାକିଆଭେଲିଙ୍କର ସାଧାରଣତନ୍ତବାଦ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା ଜର ।
- d) Write short notes on the following: 4 × 2
   ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Machiavell on State craft ମାକିଆଭେଲିଙ୍କର ରାଷ୍ଟ୍ରକଳା
  - ii) Machiavelli on virtue and vice. ମାକିଆଭେଲିଙ୍କର ପାପ ପୂଣ୍ୟ ।

- 4. a) Explain Hobbes views on Social Contract theory? 12 ହବସ୍କ ସାମାଜିକ ଚୁକ୍ତିତତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
    - i) Locke's views on state ରାଷ୍ଟ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ଲକ୍କର ମତ
    - ii) Locke's views on private property. ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ଲକ୍ଟ ମତ ।

- c) Discuss Locke's views on Human Nature and state of nature? 12 ମାନବ ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରକୃତି ସମ୍ପର୍କରେ ଲକ୍ଙ୍କର ମତ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
  - i) Hobbes on Human Nature ମାନବ ପ୍ରକୃତି ସମ୍ପର୍କରେ ହବସ୍କ ମତ
  - ii) Hobbes Method. ହବସ୍ଙ୍କ ପଦ୍ଧତି ।

Full Marks - 80

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions

- a) Explain the aims of the Interpretation?
   ପାଠ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Influence of Republic ରିପବ୍ଲିକର ପ୍ରଭାବ
    - ii) Greek city states. ଗ୍ରୀକ ନଗର ରାଜ୍ୟ ।

OR

c) Discuss the features of ancient Greek political philosophy? 12 ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରୀକ ରାଜନୈତିକ ଦର୍ଶନର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।

- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Hypothetico deductive method ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅବରୋହ ପଦ୍ଧତି
  - ii) Plato's Republic. ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ରିପବିକ୍ ।
- 2. a) Discuss the Plato's concept of Ideal State ? 12 ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ଆଦର୍ଶି ରାଷ୍ଟ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Aristotle views on Slavery ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ କ୍ରୀତଦାସ ପ୍ରଥା
    - ii) Aristotle's views on citizenship. ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ ନାଗରିକତା ତତ୍ତ୍ୱ ।

- c) Discuss the Aristotle theory of revolution ? 12 ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ ବିପ୍ଲବତତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କିରେ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Plato's views on justice ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ନ୍ୟାୟ ତତ୍ତ୍ୱ
  - ii) Plato's views on Communism. ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ସାମ୍ୟବାଦ ।

3.	a)	Explain Machiavell	li as the	harbrir	nger of	Modern
		age?				12
		ମାକିଆଭେଲିଙ୍କୁ ନୂତନ	ଯୁଗର	ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ	ବୋଲି	କୁହାଯାଏ
		ବର୍ତ୍ତନା କର ।				

- b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍କଣୀ ଲେଖ :
  - i) Machiavelli on Religion ମାକିଆଭେଲିଙ୍କ ଧର୍ମ
  - ii) Machiavell on Morality. ମାକିଆଭେଲିଙ୍କ ନୈତିକତା ।

- c) Discuss the Machiavelli views on republicanism? 12 ମାକିଆଭେଲିଙ୍କର ସାଧାରଣତନ୍ତବାଦ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - Machiavell on State craft ମାକିଆଭେଲିଙ୍କର ରାଷ୍ଟ୍ରକଳା
  - ii) Machiavelli on virtue and vice. ମାକିଆଭେଲିଙ୍କର ପାପ ପୂଣ୍ୟ ।

- 4. a) Explain Hobbes views on Social Contract theory? 12 ହବସ୍କ ସାମାଜିକ ଚୁକ୍ତିତତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Locke's views on state ରାଷ୍ଟ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ଲକ୍କର ମତ
    - ii) Locke's views on private property. ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ଲକ୍ଟ ମତ ।

- c) Discuss Locke's views on Human Nature and state of nature? 12 ମାନବ ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରକୃତି ସମ୍ପର୍କରେ ଲକ୍ଙ୍କର ମତ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
  - i) Hobbes on Human Nature ମାନବ ପ୍ରକୃତି ସମ୍ପର୍କରେ ହବସ୍କ ମତ
  - ii) Hobbes Method. ହବସ୍ଙ୍କ ପଦ୍ଧତି ।

Full Marks - 80

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks Answer *all* questions

- a) Discuss the Rajadharmanusasana Parva of Vedavyasa briefly.
   ବେଦବ୍ୟାସଙ୍କ ରାଜାଧର୍ମନୁଶାସନ ପର୍ବ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
    - i) Mokshadarma Parva of Vedavyasa ବେଦବ୍ୟାସଙ୍କ ମୋକ୍ଷ ଧର୍ମ ପର୍ବ
    - ii) Manu as the father of Indian polity. ଭାରତୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରତନ୍ତର ଜନକ ମନୁ ।

OR

- c) Write an essay on the Manusmriti of Manu. 12 ମନୁଙ୍କ ମନୁସ୍କୃତି ଉପରେ ଏକ ରଚନା ଲେଖ ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
  - i) Sources of law according to Manu ମନୁଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଆଇନର ଉସ

- ii) Theory of punishment according to Manu ମନୁଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଦଣ ତତ୍ତ୍ୱ ।
- 2. a) Discuss briefly four noble truths of Buddha. 12 ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ଚାରୋଟି ମହାନ ସତ୍ୟ ଉପରେ ଏକ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
    - i) Meaning of Buddhism ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଅର୍ଥ
    - ii) Principles of Buddhism. ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ନୀତି ।

- c) Discuss the beliefs and evolution of Buddhism? 12 ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଉତ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Importance of Buddhism ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଗୁରୁତ୍ୱ
  - ii) Enlightment of Buddha. ବୁଦ୍ଧଙ୍କର ଜ୍ଞାନଦୋୟ ।

- 3. a) Discuss Kautilya's views on the Government ? 12 ସରକାର ଉପରେ କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ମତାମତ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following: 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ଟଣୀ ଲେଖ:
    - i) Kautilys's Arthashastra କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ଅର୍ଥିଶାସ୍ତ
      - ii) Kautilya's Government. କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ସରକାର ।

- c) Discuss the various elements of Kautilya's theory of state ? 12 କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ରାଷ୍ଟ୍ରତତ୍ତ୍ୱର ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
  - i) Kautilya's judicial Administration କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଶାସନ
  - ii) Kautilya's views on military and diplomatic duties of King. କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ମତରେ ରାଜାଙ୍କ ସାମରିକ ଏବଂ କୂଟ ନୈତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

- 4. a) Discuss the qualities of Ideal ruler according to
   Barani ?
   ବରଣୀଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଆଦର୍ଶ ଶାସକଙ୍କର ଗୁଣାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକ
  ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Qualities of Kingship of Fazal ଫାଜଲଙ୍କ ରାଜପଦର ଗୁଣ
    - ii) Life sketch of Abdul Fazal. ଅବଦୁଲ ପାଜଲଙ୍କ ଜୀବନୀ ।

- c) Write an essay on monarchy of Abdul Fazal ? 12 ଅବଦୂଲ ପାକଲଙ୍କ ରାକତନ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ଟିସଣୀ ଲେଖ ।
- d) Write short notes on the following: 4 × 2
   ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Works of Barani ବରଣୀଙ୍କ ଲେଖନୀ
  - ii) What is Wazir ? ୱାକିର କ'ଶ ?

Full Marks - 80

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks Answer *all* questions

- a) Discuss the changing role of the state in Globalisation?
   କଗତୀକରଣରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :

- c) Discuss the various phases of economic reforms? 12 ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂୟାରର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ଟଣୀ ଲେଖ :
  - (i) Welfare state(ii) Necessity of planning.କନମଙ୍ଗଳ ରାଷ୍ଟ୍ରଯୋଜନାର ଆବଶ୍ୟକତା ।

- 2. a) Discuss the impact on organised and unorganised labour in India ? 12 ଭାରତରେ ସଂଗଠିତ ଏବଂ ଅଣସଂଗଠିତ ଶ୍ରମିକଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following: 4 × 2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଶୀ ଲେଖ :
    - i) Labour law in India ଭାରତରେ ଶ୍ରମିକ ଆଇନ
    - ii) Private sector. ଘରୋଇ ଉଦ୍ୟୋଗ |

- c) Discuss the development of middle class after Independence ? 12 ସ୍ୱାଧୀନତାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଶ୍ରେଶୀର ବିକାଶ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ଟଣୀ ଲେଖ :
  - i) New middle class ନୂତନ ମଧ୍ୟବିଭ ଶ୍ରେଣୀ
  - ii) Deregulation. ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତଣ କୋହଳ କରିବା ।

3.	a)	Discuss the Land Reform measures introduce	ce	1
		in India?	12	2
		ଭାରତରେ ପ୍ରଚଳିତ ଭୂ ସଂସ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁ ଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କ	ର	and a second

- b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Features of Green Revolution
     ସବୃଜ ବିପୃବର ବୈଶିଷ୍ୟ
  - ii) Suggestion to overcome agrarian crisis. କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ସଂକଟ ସମାଧାନର ପ୍ରୟାବ ।

- c) Discuss the various causes of Agrarian crisis? 12 କୃଷି ବିଷୟକ ସଂକଟର ବିଭିନ୍ନ କାରଣ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following: 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Needs for Land Reforms ଭୂସଂୟାରର ଆବଶ୍ୟକତା
  - ii) Impact of Green Revolution. ସବୁଳ ବିପ୍ନବର ପ୍ରଭାବ ।

- 4. a) Discuss the development and growth of peasants movements in India ? 12 ଭାରତରେ କୃଷକ ଅନ୍ଦୋଳନର ବିକାଶ ଓ ଅଗ୍ରଗତି ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Techniques of Maoist ମାଓବାଦୀଙ୍କ ରଣକୌଶଳ
    - ii) Women Reservation bill. ମହିଳା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଲ ।

- c) Write an essay on Civil Rights Movement in India ? 12 ଭାରତରେ ନାଗରିକ ଅଧିକାର ଆନ୍ଦୋଳନ ଉପରେ ଟିସ୍ଟଣୀ ଲେଖ ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ମଣୀ ଲେଖ :
  - i) Constitutional protection for the development of Dalit. ଦଳିତମାନଙ୍କ ବିକାଶ ପାଇଁ ସାୟିଧାନିକ ସୁରକ୍ଷା
  - ii) Tribal Movement. ଜନକାତି ଆନ୍ଦୋଳନ

Full Marks - 80

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks Answer *all* questions

- a) Describe the idea of castes and governance in accordance with Shanti Parva.
   କାତିପ୍ରଥା ଓ ସୁଶାସନ ସଂପର୍କରେ ବ୍ୟାସଙ୍କ 'ଶାନ୍ତିପର୍ବ' ଆଧାରରେ ବର୍ଷନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
    - i) Laws for Woman by Manu ମାନୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନାରୀଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ନିୟମାବଳା
    - ii) Dharma as defined by Manu. ମନୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ 'ଧର୍ମ'ର ସଂଜ୍ଞା ।

OR

c) Examine the basic elements of Manu's social law. 12 ମନୁଙ୍କ ସାମାଜିକ ନିୟମାବଳୀର ମୌଳିକ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକୁ ପରୀକ୍ଷା କର ।

- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Criticism of Manusmriti ମନୁସ୍କୃତି ବିରୋଧୀ ସମାଲୋଚନା
  - ii) Anshasana Parva's Rajadharma. ଅନୁଶାସନ ପର୍ବର 'ରାଜଧର୍ମ' ।
- 2. a) Describe various principles of Buddhism. 1 ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ବିବିଧ ନୀତି ସଂପର୍କରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର
  - b) Write short notes on the following : 4 × 2
     ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - Three Main beliefs of Buddhism.
       ବୌଦ୍ଧଧ୍ୟର ପ୍ରମୁଖ ତିନି ପ୍ରତ୍ୟୟ
    - ii) Origin of Buddhism. ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଉତ୍ପତ୍ତି ।

- c) Explain the Buddhist beliefs about God. 12 ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ବିଶ୍ୱାସ କ'ଣ ? ବର୍ତ୍ତନା କର
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Nirvana ନିର୍ବାଣ
  - ii) Main features of Buddhism. ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ପ୍ରମୁଖ ଉପାଦାନବଳୀ ।

3.	a)	Critically examine the doctrines of Kautily	/a's
		Arthashastra'.	12
		କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ଅର୍ଥିଶାସ୍ତର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମୀକ୍ଷା କର ।	

- b) Write short notes on the following : 4 × 2
   ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ଟଣୀ ଲେଖ :
  - i) Theory of Danda according to Kautilya କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ମତରେ ଦଣ୍ଡତ୍ତ୍ୱ
  - ii) Nature of Government according to Kautilya.

କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ମତରେ ସରକାରର ପ୍ରକୃତି ।

- c) What is the basis of origin of state according to Kautilya?
   କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ମତରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ଉତ୍ପଭିର ଆଧାର କ'ଶ ?
  - d) Write short notes on the following: 4 × 2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ଟଣୀ ଲେଖ :
    - i) Define 'Swami'. ସ୍ୱାମୀର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କର ।
    - ii) Elements of Arthashastra. ଅର୍ଥିଶାସ୍ତର ଉପାଦାନାବଳୀ ।

- 4. a) Discuss the basic elements of model of Ideal state drawn by Barani. 12 ବରଣୀଙ୍କ ମତରେ ଆଦର୍ଶ ରାଷ୍ଟ୍ରର ମଡେଲରେ ଥିବା ମୌଳିକ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
    - i) Nature of Laws as per Barani ବରଣୀଙ୍କ ମତରେ ଆଇନ୍ର ପ୍ରକୃତି
    - ii) Wazir. ଓ୍ୱାଜିର୍ ।

- c) What should be the qualities of Kingship according to Fazal? 12 ଫାଜଲଙ୍କ ଅନୁସାରେ ରାଜପଦର ଗୁଣାବଳୀଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କର
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ତଣୀ ଲେଖ :
  - i) Fatwa-i-Jahandari ଫତଓ୍ୱା–ଇ–କାହାନ୍ଦାରି
  - ii) Ziauddin Banari. ଜିଆଉଦ୍ଦିନ ବରଣୀ ।

Full Marks - 80 Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions

- a) Discuss various objectives of Economic Planning of India and critically examine functions of Planning Commission.
   ula color ଆର୍ଥନୀତିକ ଯୋଜନାର ବିବିଧ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ଆଲୋଚନା କର ଓ ଯୋଜନା ଆୟୋଗର ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ସମୀକ୍ଷା କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ବୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
    - i) NITI Ayog Vs. Planning Commission ନୀତି ଆୟୋଗ ବନାମ ଯୋଜନା ଆୟୋଗ
    - ii) Regional Council. ଆଞ୍ଚଳିକ ପରିଷଦ ।

OR

c) Discuss on the Positive and Negative impacts of liberalization in India. 12 ଭାରତରେ ଉଦାରୀକରଣର ସୁପ୍ରଭାବ ଓ କୁପ୍ରଭାବ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

 4×2

- d) Write short notes on the following : ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣା ଲେଖ :
  - i) Tax Reforms କର ସୁଧାର
  - ii) Development in India : 1991 onwards ୧୯୯୧ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭାରତରେ ବିକାଶ ।
- 2. a) Briefly prepare a note on the developments on development in India since Independence till 1990.
   ସ୍ଥାଧୀନତା ଠାରୁ ୧୯୯୦ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତର ବିବିଧ ବିଳାଶ ସଂପର୍କରେ ଏକ ଆଲେଖ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।
  - b) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ସଣୀ ଲେଖ :
    - i) Disadvantages of Privatization. ଘରୋଇକରଣର କୁ ପରିଣାମ
    - ii) New Middle class characteristics. ନୂତନ ମଧ୍ୟବିଭ ଶ୍ରେଣୀର ଲକ୍ଷଣାବଳୀ ।

OR

c) Explain Mixed Economy. Discuss the impacts of privatization on Indian economy. 12 ମିଶ୍ରିତ ଅର୍ଥନୀତି କ'ଣ ବୁଝାଅ । ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତି ଉପରେ ଘରୋଇକରଣର ପ୍ରଭାବ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
  - i) Unorganized labour ଅସଂଗଠିତ ଶ୍ରମ
  - ii) Problems new middle class. ନୂତନ ମଧ୍ୟବିଭ ଶ୍ରେଣୀର ସମସ୍ୟାବଳୀ ।
- 3. a) Describe the phases of Agricultural Development in India. 12 ଭାରତରେ କୃଷିର ବିକାଶ ପର୍ଯ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।
  - b) Write short notes on the following: 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ଟଣୀ ଲେଖ:
    - i) Reasons of agrarian crisis in India. ଭାରତରେ କୃଷି ବିପର୍ଯ୍ୟୟର କାରଣାବଳୀ
    - ii) Green Revolution. ସବୁଜ ବିପ୍ଲବ ।

- c) Discuss agrarian crisis since the 1990s. 12 ନବେଦଶକର କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସ୍ପଣୀ ଲେଖ :
  - (i) Farmer's suicide(ii) Land Reforms.କୃଷକମାନଙ୍କର ଆମ୍ହତ୍ୟାଭୂସଂଷ୍କାର ।

4. a) Prepare a note on Civil Right Movements. ା ମୁନ୍ଦାଗରିଗ ଅଧିକାର ଆନ୍ଦୋଳନ ସଂପର୍କରେ ଏକ ଆଲେଖ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁର କର ।

 4×2

- b) Write short notes on the following : ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ଟଣୀ ଲେଖ :
  - i) Tribal Movement ଜନଜାତି ଆନ୍ଦୋଳନ
  - ii) Dalit Movement. ଦଳିତ ଆନ୍ଦୋଳନ ।

- c) Discuss the roles of Tribes in social movements. 12 ସାମାଜିକ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଜନଜାତି ମାନଙ୍କର ଭୂମିକାକୁ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Write short notes on the following : 4×2 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିସଣୀ ଲେଖ :
  - i) Problems of Maoism ମାଓବାଦୀ ସମସ୍ୟା
  - ii) Women Reservation Bill. ମହିଳା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଲ୍ ।

Full Marks - 80

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks
Answer *all* questions

Part-I

- 1. Answer the following within one to two words

   each :
   1 × 12

   ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୋଟଏ କିୟା ଦୁଇଟି ଶବ୍ଦରେ

   ପଦାନ କର :
  - a) What was the Plato's real name ? ପୁଟୋଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ନାମ କ'ଣ ଥିଲା ?
  - b) Who is the Author of the Book "The Statesman" ?
    'Statesman' ପୁୟକର ଲେଖକ କିଏ ଅଟନ୍ତି ?
  - c) What was the name of the school that Aristotle set up to preach his ideas. ଆରିଷ୍ଟୋଟଲ ତାଙ୍କର ଧାରଣାକୁ ପ୍ରଚାର କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାପନ କରିଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ କ'ଣ ଥିଲା ?

d) Who first separated Ethics from Politics ? କିଏ ପ୍ରଥମେ ନୀତିଶାସ୍ତକୁ ରାଜନୀତି ଠାରୁ ପୃଥକ କରିଥିଲେ ?

e) In which year Machiavelli wrote the book 'The Prince' ? ମାକିଆଭେଲୀ କେଉଁ ବର୍ଷ 'The Prince' ପୁୟକଟି ଲେଖିଥିଲେ ?

f) Who is the Author of "De Cive" ? "De Cive"ର ଲେଖକ କିଏ ଅଟନ୍ତି ?

g) The principle of 'Public good' was borrowed by Rousseau from whom? ରଷୋ 'କନସାଧାରଣଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ନୀତି' କାହାଠାରୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ?

h) Who said , "Man is born free and every where he is in chains" ?
 କିଏ କହିଥିଲେ, "ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ନରୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ ଶୃଖଳ ବଦ୍ଧ ?

i) Who is the Author of the book "Two Treaties of Government" ?
"Two Treaties of Government" বুম্বন্ন নোধন নিথ ?

- j) What was the name of the book of J.S. Mill, that was dedicated for his wife Tylor? ଜେ.ଏସ ମିଲ୍ ନିଜର କେଉଁ ପୁୟକ ନିଜ ପତ୍ନୀ ଟେଲରଙ୍କୁ ଉସର୍ଗୀକୃତ କରିଥିଲେ ?
- k) Who said, "History is the product of material forces? କିଏ କହିଥିଲେ, ''ଇତିହାସ ବସ୍ତୁ ବା ଭୌତିକ ଶକ୍ତିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ''?
- 1) In which year the book "Communist Manifesto" was published?
  - 'ସାମ୍ୟବାଦୀ ଇଞ୍ଚାହାର' ପୁଞ୍ତକଟି କେବେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ।

Part-II

- 2. Answer any eight of the following in two to three sentences each : 2 × 8 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୌଣସି ଆଠିଟର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁଇରୁ ତିନି ବାକ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର :
  - a) Features of Platonic theory of Justice. ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ନ୍ୟାୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ।

- b) What are the two categories of property as defined by Aristotle. ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ ବର୍ଷିତ ଦୁଇ ପ୍ରକାର ସମ୍ପଭିର ନାମ ଲେଖ ।
- c) What is normal state ?ସାଧାରଣ ରାଷ୍ଟ୍ର କ'ଣ ?
- d) What is Levianthan ?ଲେଭିଆଁଥାଁ କ'ଣ ?
- e) Write any two features of Individualism of Hobbes. ହବ୍ସଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିବାଦ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଯେ କୌଣସି ଦୁଇଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଲେଖ ।
- f) Write Locke's views on 'Human Nature'. ମାନବ ପ୍ରକୃତି ସମ୍ପର୍କରେ ଲକ୍ଟ ମତ ଲେଖ ।
- g) What is real will ? ବାସ୍ତବ ଇଚ୍ଛା କ'ଶ ?
- h) What is freedom to J.S. Mill ? ଜେ.ଏସ୍. ମିଲ୍ଙ୍କ ମତରେ ସ୍ୱାଧୀନତା କ'ଶ ?
- i) What is theory of 'Surplus value'? ଉଦ୍ବୃତ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କ'ଣ ?
- j) What is class struggle ? ଶେଶା ସଂଘର୍ଷ କ'ଶ ?

Part-III

- 3. Write notes on any eight of the following within 75 words each: 3 × 8 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୌଣସି ଆଠଟିର ଟିସଣୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ୭୫ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର :
  - a) Philosopher King or Ruler ଦାର୍ଶନିକ ରାଜା ବା ଶାସକ
  - b) The Republic ବି ରିପବ୍ଲିକ୍
  - c) Aristotle's views on slavery ଦାସତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କିରେ ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ ମତ
  - d) Human Nature of Machiavelli ମାକିଆଭେଲୀଙ୍କ ମାନବ ପ୍ରକୃତି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
  - e) Nature of Sovereignty of Hobbes ହବ୍ସଙ୍କର ସାର୍ବିଭୌମତ୍ୱର ପ୍ରକୃତି
  - f) Features of Social Contract of Hobbes ହବ୍ସଙ୍କ ସାମାଜିକ ଚୁକ୍ତିର ଲକ୍ଷଣ ବା ବୈଶିଷ୍ୟ
  - g) Locke's views on State of Nature ପ୍ରକୃତି ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଲକ୍ଙ୍କ ମତ

- h) Rousseau's views on Sovereignty ସାର୍ବିଭୌମତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ରକ୍ଷୋଙ୍କ ମତ
- i) Pleasure and Pain theory ତୃପ୍ତି ବା ଆତ୍ମ ସନ୍ତୋଷ ଏବଂ କଷ ବା ଗ୍ଲାନି ତତ୍ତ୍ୱ
- j) Capitalism sows the needs of its own destruction, Justify.
  ପୁଞ୍ଜିବାଦ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ତାର ଧ୍ୟଂସର ବୀଳ ନିହିତ ଥାଏ, ଦର୍ଶାଅ ।

Part-IV

Answer the following within 500 words each : ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ୫୦୦ ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରଦାନ କର :

4. a) Discuss Platonic theory of Justice. ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ନ୍ୟାୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

- b) Discuss Aristotle's views on Revolution. ବିପ୍ଲବ ସମ୍ପର୍କରେ ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ ମତ ଆଲୋଚନା କର ।
- 5. a) Machiavelli is the father of modern Political thought, examine. 7 ମାକିଆଭେଲୀ ଆଧୁନିକ ରାଜନୀତି ଦର୍ଶନର ଜନକ ଅଟନ୍ତି; ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।

- Hobbes is perhaps the greatest Individualist in b) the History of Political thought, explain. ରାଜନୀତି ଦର୍ଶନ ଇତିହାସରେ ହବ୍ସ ଜଣେ ବଡ ବ୍ୟକ୍ତିବାଦୀ ଥିଲେ; ପତିପାଦନ କର |
- a) Write an essay on Locke's contribution to 6. political philosophy. 7 ରାଚ୍ଚନୀତି ଦର୍ଶନକୁ ଜନ୍ ଲକ୍ଙ ଅବଦାନ ଆଲୋଚନା କର ।

- Examine the concept of 'General Will' of b) Rousseau.
  - ରଷୋଙ୍କ 'ସାଧାରଣ ଇଚ୍ଛା' ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସମୀକ୍ଷା କର ।
- Discuss J.S. Mill's views on Representative a) Democracy. ପ୍ରତିନିଧି ମୂଳକ ଗଣତନ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ଜନ ଷୁଆଟ ମିଲ୍ଙ ମତ ଆଲୋଚନା କର ।

OR

Discuss Marx's views on Revolution and b) Dictatorship of proletariat. ସର୍ବହରା ଏକଛତ୍ରବାଦ ଓ ବିପୁବ ସମ୍ପର୍କରେ ମାର୍କୃଙ୍କ ମତ ଆଲୋଚନା କର ା